

Fen Bilgisi Ö?retmen Adaylar? ?çin Ö?retmenlik Tercih Nedenleri Derecelendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fen Bilgisi Ö?retmen Adaylar? ?çin Ö?retmenlik Tercih Nedenleri Derecelendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21660>

Özet

Fen Bilgisi Ö?retmen Adaylar? ?çin Ö?retmenlik Tercih Nedenleri Derecelendirme Ölçe?i, 2013 y?l?nda Bursal ve Buldur taraf?ndan geli?tirilm? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, fen bilgisi ö?retmenli?i program?nda ö?renim gören ö?retmen adaylar?n?n, meslek tercihlerini etkileyen temel motivasyon kaynaklar?n? ve bu tercihlere yönelik gelece?e dönük beklentilerini sistematik bir ?ekilde belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, adaylar?n mesleki kararlar?n?n alt?nda yatan içsel, d??sal ve altruistik faktörleri ke?fetmeye odaklanarak, ö?retmen e?itimine yönelik politika ve uygulamalar?n geli?tirilmesine bilimsel bir zemin sunmay? amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Fen Bilgisi Ö?retmenli?i, Ö?retmen Adaylar?, Tercih Nedenleri, Mesleki Motivasyon, Ölçek Geli?tirme, Kariyer Seçimi

Yazarlar

Bursal, M., Buldur, S.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, fen bilgisi ö?retmen adaylar?n?n ö?retmenlik mesle?ini seçme nedenlerini, bu nedenlerin göreceli önemini derecelendirerek ortaya koymakt?r. Çal??ma, ayn? zamanda gelece?e yönelik beklentileri ölçmeyi hedefleyen ek bir ölçekle birlikte geli?tirilm?tir, ancak bu giri? spesifik olarak Tercih Nedenleri Derecelendirme Ölçe?i'ne odaklanmaktadır. Bu araç sayesinde, ö?retmenlik mesle?ine olan ilgiyi art?ran veya azaltan faktörler belirlenerek, e?itim fakültelerinin ve ilgili kurumlar?n aday seçim süreçlerini ve e?itim programlar?n? iyile?tirmelerine katkı sağlamak hedeflenmi?tir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, ö?retmenlik mesle?inin statüsünü ve çekicili?ini anlamak için kritik bir adımdır. Elde edilen veriler, ö?retmen adaylar?n?n mesle?e yönelik tutumlar? ve mesleki ba?lılıklar? hakkında derinlemesine bilgi sunmaktadır.

Yapı

Fen Bilgisi Ö?retmen Adaylar? ?çin Ö?retmenlik Tercih Nedenleri Derecelendirme Ölçe?i, ö?retmenlik mesle?ini tercih etme motivasyonunu ölçen çok boyutlu bir yapıy? temel alır. Bu yapı, genellikle üç ana bile?enden oluşur:

?çsel Motivasyon Faktörleri: Ö?retmekten alınan keyif, çocuklarla çal??ma arzusu ve mesleki ilgi gibi kişisel tatmin odaklı nedenler.

D??sal Motivasyon Faktörleri: ?? güvencesi, maa?, tatil süresi ve sosyal statü gibi çevresel veya maddi ödüllere dayalı nedenler.

Altruistik/Sosyal Faktörler: Topluma hizmet etme, gençlerin gelişimine katkıda bulunma ve ülkeye faydalı olma gibi sosyal sorumluluk bilinciyle ilgili nedenler.

Ölçek, bu farklı motivasyon türlerinin fen bilgisi ö?retmen adaylar? arasındaki da??lımın ve etkileşimini psikometri aç?sından de?erlendirerek, meslek seçimine dair kapsamlı bir profil sunmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmasında, aracın ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçüp ölçmediğini belirlemek için kapsamlı geçerlik analizleri yapılmıştır. Kaynakta spesifik bir geçerlik katsayısı verilmemiş olsa da, Bursal ve Buldur (2013) tarafından yürütülen geliştirme çalışması, aracın yapı geçerliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi yöntemini kullanmıştır.

Yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutları doğru bir şekilde ayırıp ayırmadığını göstermektedir. Ayrıca, uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliği sağlanmış ve maddelerin ölçülmek istenen alanları yeterince temsil edip etmediği kontrol edilmiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin tutarlılık ve istikrarını ifade eder. Orijinal çalışmada (Bursal & Buldur, 2013), ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla analizler gerçekleştirilmiştir. Tipik olarak, bu tür derecelendirme ölçeklerinde güvenilirlik, Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanarak rapor edilir.

Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı ve alt boyutlarına ait güvenilirlik katsayıları, aracın farklı zamanlarda ve farklı örneklerde benzer sonuçlar verme yeteneğini desteklemektedir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda başarılı olduğunu gösterir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal boyutlarını belirlemek üzere Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Bu analiz, ö?retmenlik tercih nedenlerinin altında yatan temel faktörleri tanımlamayı sağlamıştır. Analiz sonucunda, ölçek maddelerinin hangi boyutlar altında toplandığı belirlenmiş ve bu boyutlar teorik çerçeveye uygun olarak adlandırılmıştır (örneğin, Çıksal Motivasyon, D??sal Motivasyon).

Faktör yüklerinin incelenmesi ve faktörler arasındaki ilişkilerin de?erlendirilmesi, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamıştır. Bu analizler, ölçeğin sadece bir toplam puan yerine, tercih nedenlerinin farklı yönlerini ayrı ayrı de?erlendirmeye olanak tanıyan bir yapıya sahip olduğunu

göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Büyük olaslıkla 5'li veya 7'li Likert Ölçeği formatında derecelendirme (Örneğin: "Kesinlikle Katılıyorum"dan "Kesinlikle Katılmıyorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Fen Bilgisi Öğretmen Adayları

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakültelerinde Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans programlarına kayıtlı öğrenciler.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kendini rapor etme (self-report) envanteri.

Anahtar Kelimeler

Öğretmenlik Mesleği, Kariyer Seçimi, Fen Eğitimi, Lisans Öğrencileri, Mesleki Beklentiler

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: serkan.buldur@gmail.com (Sorumlu Yazar iletişimi)

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2013 yılında akademik bir çalışmada kapsamında geliştirilmiştir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi mevcut değildir, ancak sorumluluk sahibi yazar Serkan Buldur ile iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bilgileri içeren PDF dosyası mevcuttur. Orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: <fen-bilgisi-ogretmen-adaylari-icin-ogretmenlik-tercih-nedenleri-derecelendirme-olcegi-toad.pdf>

Referanslar

Bursal, M., ve Buldur, S. (2013). Fen bilgisi ö?retmen adaylar? için Ö?retmenlik Tercih Nedenlerini Derecelendirme ve Gelece?e Yönelik Beklentiler Ölçekleri geli?tirme çal??ması. *Turkish Journal of Teacher Education*, 2(1), 47-64.

Fen Bilgisi Ö?retmen Adaylar? ?çin Ö?retmenlik Tercih Nedenleri Derecelendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Bursal ve Buldur (2013) tarafından yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulması gerekmektedir.